

Stockholms
stad

Etableringsstrategi Stockholms stad

Stockholm som Sveriges tillväxtmotor: Strategi för etableringsfrämjande arbete

Stockholmsregionen är central för hela Sveriges företagande och tillväxt. Stockholms stad utgör kärnan i en region som genom sin storlek och innovationskraft konkurrerar globalt om internationella investeringar. Stockholms kunskapsintensiva och dynamiska näringsliv samt stora branschbredd ger staden en unik position nationellt och i Norden och förväntningarna på Stockholm som tillväxtmotor är höga.

Samtidigt står Stockholm inför en ökad global konkurrens om talanger, kompetens, investeringar och besökare i relation till konkurrerande internationella huvudstäder med liknande förutsättningar. Stockholm behöver därför fortsatt stärka sin position som en ledande europeisk tillväxtregion genom att attrahera företag inom strategiskt viktiga sektorer, såsom Tech, Life Science och företag som bidrar till den hållbara omställningen.

Att nya företag startas eller etablerar sig i Stockholm och att befintliga företag verkar och växer här stärker konkurrenskraften och skapar ökad tillväxt, fler arbetstillfällen, hållbar utveckling och trygga levande stadsdelar.

Genom ökade skatteintäkter från företag och människor i arbete kan staden finansiera välfärden och de investeringar som krävs för en växande stad. Att främja och attrahera etableringar är därför ett viktigt åtagande för staden.

De etableringsfrämjande insatserna utförs i flera verksamheter i staden och omfattar arbete med etableringar och investeringar, positionering av Stockholm samt arbete inom stadsplanering, exploatering och platsutveckling.

Näringslivspolicyns sju ramvillkor pekar på vad som är och skapar goda förutsättningar för att Stockholm ska fortsätta att vara ett attraktivt alternativ för företag att etablera sig och växa i Stockholm.

Näringslivspolicyn kompletteras med denna etableringsstrategi som beskriver Stockholms position, styrkor och prioriteringar för att främja nya etableringar. Näringslivspolicyn och etableringsstrategin samspelar och bygger ömsesidigt på varandra. Etableringsstrategin fastställer prioriteringar som vägleder i arbetet med

företagsetableringar, investeringar och omlokaliseringar. Den är även viktig för en strategisk och effektiv planering av stadens markanvändning kopplad till näringslivsutveckling.

Målet för stadens etableringsarbete

Det övergripande målet för stadens etableringsfrämjande arbete är att hela Stockholm ska attrahera fler företagsetableringar, investeringar och växande företag samt behålla befintliga företag. Det leder i sin tur till fler anställningsmöjligheter och ökade intäkter för den offentliga välfärden, hållbar utveckling och trygga levande stadsdelar.

Stockholms position – en övergripande bild

Stadens roll på den globala arenan har stärkts över tid, vilket avspeglas i höga placeringar i internationella index, vilket visar på en stark och förbättrad konkurrenskraft. Stockholm utmärker sig särskilt inom hållbar stadsutveckling och står stark i jämförelse med såväl nordiska huvudstäder som Oslo, Köpenhamn och Helsingfors som globala metropoler som Seoul och Sydney. Stadens profil inom innovation och entreprenörskap är tydlig, med ledande positioner inom tech- och startups, biotech, life science och fintech.

Universitet som Kungliga Tekniska högskolan, Karolinska Institutet och Stockholms universitet spelar en central roll i att tillhandahålla kvalificerad arbetskraft och bedriva världsledande forskning. Dessa lärosäten bidrar väsentligt till stadens styrka och attraktionskraft.

Stockholm har en stabil plattform för framtiden, med unika styrkor inom innovation, hållbarhet och livskvalitet. För att ytterligare stärka sin roll som ledande global stad krävs fortsatt utveckling av dessa styrkor, parallellt med en strategisk hantering av utmaningar – särskilt vad gäller synlighet, berättelsen om staden och konkurrenskraft i en internationell konkurrens med andra huvudstäder.

Stockholms styrkor – en övergripande bild

Stadens attraktionskraft vilar på en kombination av innovation, hållbarhet, kreativitet och ett gynnsamt näringslivsklimat där hög livskvalitet, växande befolkning och värderingar som jämställdhet, frihet, öppenhet och social hållbarhet gör Stockholm till en attraktiv plats för både invånare och företag. Stockholm har en stark befolkningstillväxt sedan 2007, vilket indikerar en attraktiv region för människor att bo och arbeta i och är navet i en större region som skapar ekonomisk styrka och stor branschbredd i näringslivet.

Branschbredd

Stockholm har en mångfald av näringsgrenar inom ett kunskapsintensivt näringsliv med stor branschbredd. 80 procent av alla möjliga näringsgrenar är representerade i Stockholms stad, vilket innebär en hög grad av diversifiering. Ett diversifierat

näringsliv och en diversifierad arbetsmarknad spelar en central roll för platsers utveckling och attraktivitet. En större mångfald i näringsgrenar ger upphov till en mer effektiv innovationsverksamhet eftersom kunskap och lösningar kan spridas mellan företag i olika branscher. En mer diversifierad arbetsmarknad ökar också möjligheterna till sysselsättning för individer av till exempel olika kön, ålder, bakgrund, utbildning och arbetslivserfarenhet, vilket ökar platsens attraktivitet.

Det finns ett positivt samband mellan branschbredd och olika ekonomiska utfall, till exempel tillväxt och innovation. Branschbredden ger staden en stabil grund att stå på och gör Stockholm mindre känslig för olika branschers upp- och nedgångar.

Styrkebranscher

Stockholm har ett antal starka kluster och branscher som står för en stor del av ekonomi och sysselsättning i staden. För flera av dessa områden har Stockholms stad genomfört viktiga satsningar för att ge möjligheter för att skapa möjligheter till utveckling.

Stockholms stads styrkeområden finns inom är tech- och startups, life science, finans, företagstjänster, miljöteknik, besöksnäring kulturella och kreativa branscher. Dessa utgör viktiga delar av sysselsättningen och ekonomin i staden, vilket ger potential att driva en hållbar och långsiktig tillväxt.

Utmaningar och utvecklingsbehov

Trots framgångarna finns utmaningar då Stockholm möter ökande konkurrens från andra städer. Den innovativa bilden av Stockholm återspeglas inte alltid i omvärldens uppfattning om stadens företagsklimat. Negativa effekter av stadens framgångsrika utveckling som exempelvis höga levnadskostnader påverkar upplevelsen av livskvalitet och stadens attraktionskraft för talanger.

Stockholms stads identitet färgas ofta i internationell media av nationell politik och geopolitiska frågor snarare än av Stockholms egen dynamiska berättelse. Detta minskar stadens möjligheter att bygga ett eget narrativ och starkt platsvarumärke.

Den nordiska regionen utvecklas snabbt och städer som Oslo, Helsingfors och Köpenhamn har alla gjort framsteg när det gäller att förbättra sin livskvalitet och konkurrenskraft. Stockholm måste därför fortsätta att utveckla sin profil och sitt erbjudande för att behålla sin position som en av världens mest attraktiva och konkurrenskraftiga städer.

Den gröna omställningen erbjuder både möjligheter och utmaningar, där tillgången till grön energi är avgörande för regionens framgång.

Utmaningar som i form av en ojämn fördelning av arbetsplatser, samhällsfunktioner, stadskvaliteter och livskvaliteter visar sig

genom stora variationer mellan stadsdelsområden avseende möjligheterna till arbete, försörjning och företagande.

Stadens översiktsplan, näringslivspolicy och analysarbete är centrala strategiska verktyg i etableringsarbetet. Genom att adressera strukturella utmaningar och bygga vidare på sina styrkeområden kan Stockholm fortsätta att vara en av världens mest attraktiva och konkurrenskraftiga storstäder.

Analys och kartläggning av Stockholms etableringsfrämjande arbete

Ett etableringsfrämjande arbete för långsiktig tillväxt kräver ett strukturerat kartlägnings- och analysarbete med kontinuerliga uppdateringar för att identifiera stadens och specifika stadsdelars styrkeområden, behov och utmaningar. Kartlägnings- och analysarbetet ska systematiseras och kopplas samman med stadsdelarnas lägesbilder och områdesanalyser för att synliggöra det lokala behovet av stöd i arbetet med att förbättra företagsklimatet och etableringsarbetet med hänsyn till omvärldsförändringar. Analyserna ska utgöra underlag för prioriteringar och beslut i det etableringsfrämjande arbetet.

Kartläggningarna ska kompletteras med branschaktuella rapporter och omvärldsinformation av värde för att ha aktuell kunskap om vilka branscher som växer och deras behov samt vilka globala trender som påverkar staden.

Stadens prioriteringar för etableringar

Tre inriktningar för etableringsfrämjande arbete har identifierats för att möta stadens möjligheter och utmaningar. Utifrån stadens styrkeområden har också tre branschområden identifierats där särskilt fokus ska läggas för att attrahera företag till Stockholm. Etableringar prioriteras som:

- främjar tillväxt, innovation och konkurrenskraft och arbetstillfällen
- främjar hållbar stadsutveckling, grön omställning och cirkularitet
- främjar en trygg, sammanhållen och attraktiv stad

Särskilt fokus på proaktivt och aktivt etableringsarbete skall läggas på företag inom:

- Tech- och startups
- Life Science
- Företag som bidrar till den hållbara omställningen
- Besöksnäring

Samtidigt ska Stockholms branschbredd värnas och särskilt utpekade företagsområdets betydelse för logistik, servicefunktioner och strategisk försörjningsförmåga beaktas.

Prioriteringarna fungerar som vägledning vid företagsetableringar, investeringar och omlokaliseringar av befintliga verksamheter. De är också centrala för en strategisk och långsiktigt effektiv planering av stadens markanvändning för näringslivets utveckling.

Centrala styrdokument som översiktsplanen och näringslivspolicyn, ger inriktning för hur staden ska arbeta för att skapa goda förutsättningar för etableringar. Etableringsarbetet kopplar också till andra styrdokument såsom miljöprogram, trygghetsprogram och regionala utvecklingsplaner.

Etableringar som främjar tillväxt, innovation, konkurrenskraft och arbetstillfällen

Företag inom tech- och startups, finans, life science och digital infrastruktur är centrala för att driva innovation och skapa sysselsättning samt stärka stadens ledande position. Dessa branscher matchar Stockholms styrkeområden och drar nytta av stadens starka startup-ekosystem och högkvalitativa utbildningsmiljöer.

Genom att attrahera företag inom life science, inklusive bioteknik, medicinsk teknik och forskning, kan Stockholm bygga vidare på sin redan starka position inom denna sektor. Den globala efterfrågan på innovativa lösningar inom hälsa och medicin gör detta till en strategisk tillväxtmöjlighet.

Stockholm ska stärka sin roll som ett globalt centrum för innovation och miljöteknik för att attrahera företag med hög innovationsförmåga och hållbara idéer. Genom att fokusera på tillväxtkluster som tech- och startups och life science, särskilt i strategiska områden eller i anslutning till dem som Kista Science City och Hagastaden, kan staden skapa förutsättningar för utvecklingen av framtidens innovationer. Dessa kluster är motorer för att driva ekonomisk tillväxt och förstärka stadens globala konkurrenskraft.

Arbetet med insatser för att Stockholm ska vara en ledande klimat- miljömessigt- och socialt hållbar evenemangs- och upplevelsestad ska fortsätta och staden ska attrahera internationella och nationella evenemang och möten till Stockholm.

Etableringar som främjar hållbar stadsutveckling, grön omställningen och cirkularitet

Miljöprogrammet och tillhörande handlingsplaner utgör en viktig grund för att attrahera företag och investerare som delar stadens ambitioner om hållbar utveckling. För att ytterligare stärka detta arbete ska staden aktivt bidra med näringslivsperspektiv i klimatarbetet och stödja framväxten av gröna företag, hållbara innovationer och kompetens inom klimatomställningen.

Företag inom hållbar stadsutveckling, inklusive förnybar energi, cirkulär ekonomi och gröna byggnadsteknologier, stärker Stockholms position som en global föregångare inom hållbarhet.

Genom detta arbete bidra staden till att stimulera fler aktörer att ställa om samtidigt som arbetet bidrar till att stärka Stockholms position

Etableringar som främjar en trygg, sammanhållen och attraktiv storstad

Fler företag, fler arbetstillfällen och fler invånare är nyckelfaktorer för att skapa ett tryggare, mer attraktivt och sammanhållet Stockholm. Stadens arbete med att främja företagsetableringar bidrar till att utveckla levande platser med tillgång till kommersiell service, vilket stärker både den sociala och ekonomiska hållbarheten.

Stockholm växer snabbt och staden behöver fler arbetsplatser, särskilt i områden som Söderort, där befolkningen ökar medan arbetsplatserna är färre. En hållbar tillväxtstrategi fokuserar på att skapa balans mellan arbetsplatser och bostäder i hela staden, vilket bidrar till ett mer inkluderande samhälle.

I linje med översiktsplanen ska staden främja näringslivets utveckling i strategiska områden som Järva och Söderort. Exploateringsprojekt ska prioritera ytterstaden för att öka antalet arbetsplatser och skapa funktionsblandade stadsmiljöer där kontor och verksamheter integreras med bostäder.

Genom att förbättra offentliga miljöer och samarbeta med fastighetsägare kan staden höja områdets attraktivitet och minska otrygghet. Ett nära samarbete med företag, fastighetsägare och andra aktörer, kombinerat med tydlig kommunikation, är avgörande för att fylla tomma lokaler och undvika att områden utvecklas negativt.

Etableringar som främjar besöksnäringen och de kreativa och kulturella näringarna spelar också en central roll. De skapar fler reseanledningar och stärker stadens attraktionskraft både för invånare och besökare, vilket ytterligare bidrar till en levande och trygg stadsmiljö.

Organisation och ansvar

Stockholms förvaltningar och bolag tar emot etableringsförfrågningar på många olika sätt när det gäller lediga lokaler, markköp, arrenden, internationella investeringar eller expansion av befintliga företag.

För att skapa effektivitet och ge en god service till företagen är det avgörande att staden har tydliga arbetssätt, samverkan och kommunikation kring etableringar.

För en effektiv och samordnad hantering av etableringsförfrågningar ska nedanstående struktur följas:

- Etableringar utan behov av samordning hanteras direkt inom respektive förvaltning och rapporteras till Stockholm Business Regions samordningsforum. Om ytterligare kontakt behövs slussas förfrågan till rätt verksamhet och utsedd kontaktperson.
- Etableringar som kräver samordning med flera berörda nämnder hanteras i samordningsforum under ledning av Stockholm Business Region.
- Strategiskt komplexa etableringar med stor påverkan som berör flera nämnder och som kräver extra samordningsinsatser lyfts till stadsdirektören för stadsövergripande samordning.

Om staden inte kan tillgodose företagets behov ska snabba, klara och konstruktiva besked ges. En effektiv service och ett gott bemötande ska prägla hela etableringsarbetet.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ansvarar i nära samarbete med Stockholms Stadshus AB för styrning, samordning och uppföljning av näringslivsfrågor på en strategisk nivå. Kommunstyrelsen samordnar, följer upp och stödjer nämnder och bolag i implementeringen av stadens näringslivspolicy och etableringsstrategi. Kommunstyrelsen ansvarar för att i samråd med stadsdelsnämnderna ta fram kartläggning och behovsanalyser för stadsdelarna.

Stockholm Business Region

Stockholm Business Region arbetar med att marknadsföra och positionera Stockholm internationellt samt arbetar uppsökande i stadens alla stadsdelar för att stärka attraktionskraften i stadens prioriterade områden genom entreprenörsskapsinsatser, strategisk platsattraktion och proaktivt etableringsarbete. Bolagets roll och funktion ger förutsättningar för staden att bedriva ett aktivt och proaktivt näringslivs- och etableringsarbete i nära dialog och samverkan med aktörerna i Stockholm.

Stockholm Business Region är stadens primära ingång för etableringar och utgör stadens primära funktion inom etableringsarbetet som samordnar stadens etableringsforum.

Stockholm Business Region tar fram analyser rörande etableringsrelaterade frågor och branschaktuella rapporter och omvärldsinformation för att ha aktuell kunskap om vilka branscher som växer och deras behov samt vilka globala trender som påverkar staden.

Stockholm Business Region samverkar med stadsdelsnämnderna i deras lokala näringslivsuppdrag.

SBR ansvarar också för samarbetet SBA:s (Stockholm Business Alliance) etablerings- och investeringsarbete och utgör regional Investment Promotion Agency för i dagsläget 55 kommuner i den större Mälardalen.

Exploateringsnämnden

Exploateringsnämndens arbete syftar till att främja långsiktig hållbar utveckling och säkerställa att mark och verksamhetsområden används effektivt för att stärka Stockholms konkurrenskraft. Exploateringsnämnden har en central roll i att samordna och styra stadens utveckling av renodlade verksamhetsområden, där det ingår att främja etablering av kontor och arbetsplatser. Nämnden arbetar aktivt för att skapa förutsättningar för företagsetableringar genom att utveckla områden som är strategiskt viktiga för Stockholms näringsliv. Nämnden ingår i samordningsforum för etableringar.

Kulturnämnden

Kulturnämnden ska arbeta aktivt för att Stockholm ska ha scener inom alla konstområden på geografiskt strategiska platser. När staden växer och befolkningsmängden ökar uppstår nya behov som behöver mötas. Nya etableringar av scener och mötesplatser samt kulturlotsningens arbete med att behålla strategiskt viktiga scener ska säkerställa stockholmarnas tillgång till publika möten med en mångfald av konstnärliga uttryck. Nämnden ingår i samordningsforum för etableringar.

Stadsdelsnämnderna

Stadsdelsnämnderna ska utifrån sitt lokala näringslivsarbete och kunskap bidra till att främja etableringar och skapa ett attraktivt företagsklimat som stärker lokalt näringsliv och lockar nya företag. Stadsdelsnämnderna ska samverka med lokala företagarföreningar, stödja arbetsmarknadsnämndens arbete med att starta eget-träffar och främja etableringar på viktiga platser. Stadsdelsnämnderna ska samverka med Stockholm Business Region i deras lokala näringslivsuppdrag

Genomförande och uppföljning

Utvecklingen av etableringsarbetet enligt etableringsstrategin ska konkretiseras i de berörda nämndernas och bolagsstyrelsernas verksamhetsplaner. Etableringsstrategin utgör ett stöd för nämnders och bolagsstyrelserns arbete. Där det finns behov ska särskilda handlingsplaner tas fram.

Arbetet med etableringsstrategin följs kontinuerligt upp inom stadens etablerade strukturer, genom tertialrapporter och verksamhetsberättelser. Nämnder och bolagsstyrelser ansvarar för att identifiera vilka undersökningar och mätningar som krävs för att utvärdera och följa upp insatser och resultat effektivt.

Stockholms stads etableringsstrategi utgår från Stockholms stads vision, näringslivspolicy, översiktsplan samt andra styrande dokument på stadsövergripande nivå. Stockholms stads nämnder och bolagsstyrelser har gemensamt ansvar för att strategin genomförs, men samordningen utgår ifrån Stockholm Business Region och kommunstyrelsen. Uppföljning av etableringsstrategin sker genom mätning av antalet etableringar, investeringar och omlokaliseringar i staden, resultatuppföljning av handlingsplaner och prioriterade insatser.